

Hr Tiit Riisalo
Majandus- ja infotehnoloogiaminister
Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

17.06.2024 nr 3.1-1/86

Arvamus töölepingu seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit on analüüsinud eelnõude infosüsteemis 31.05.2024 avaldatud töölepingu seaduse muutmise seaduse eelnõud (edaspidi: eelnõu), millega muudetakse ka **iganädalase puhkeaja regulatsiooni** tulenevalt Euroopa Kohtu lahendist, ning esitab käesolevaga selle kohta oma seisukohad ja ettepanekud.

Nimetatud Euroopa Kohtu lahendi järgselt on Eestis otsustatud tõlgendada otsust nii, et töölepingus seaduse (TLS) kohased igapäevane ja iganädalane puhkeaeg tuleb koos anda. Selline tõlgendus on tekitanud mitmeid probleeme ITL-i liikmetele, kelle töötajad töötavad summeeritud ajaga. Nii pika puhkeaja võimaldamine on oluliselt raskendanud graafikute tegemist. Tööandjad on täna olukorras, kus nõutakse väljakujunenud töökorralduste muutmist, mis omakorda on praktikas oluliselt mõjutanud ja piiranud tööandjate võimalusi leida mõistlikke lahendusi graafikuga töötajate töö korraldamisel (näiteks olukordades, kus graafikuga töötajad haigestuvad ja vajavad ajutist asendamist).

Seetõttu tervitame eelnõu eesmärki luua selles teemas selgust ning otsida võimalust lihtsustada graafikute koostamist summeeritud tööajaga töötajate jaoks. Kahjuks aga ei saa me toetada eelnõuga pakutud lahendust.

Puhkeaja regulatsiooni muutmine on eelnõus vastuoluline ja suurendab ebaselgust

Eelnõu punktiga 3 täiendatakse töölepingu seaduse (TLS) §-i 52 eesmärgiga kehtestada muudatuse aluseks oleva Euroopa Kohtu otsuse kohane põhimõte: iganädalasele puhkeajale (mis TLS § 52 kohaselt on 48h või 36h) eelneb igapäevane puhkeaeg (mis TLS § 51 lg 1 kohaselt on 11h).

TLS § 51 lg 1 sätestab, et igasugune kokkulepe, kus antakse vähem järjestikust puhkeaega, tühine. Ka TLS § 52 lg 1 ütleb, et teistsugune kokkulepe on tühine, kui just nimelt seaduses ei ole sätestatud teisiti.

Samas soovitakse eelnõuga lisada TLS-i säte (TLS § 52 lg 2²), et justkui on võimalik anda seaduses sätestatust vähem puhkeaega (igapäevast ja iganädalast), kui see nähakse ette kollektiivlepingus või kui summeeritud ajaga töötajatele on kaks korda kalendrikuus tagatud nõutud iganädalane ja igapäevane puhkeaeg.

TLS § 52 täiendamisel eelnõus sätestatuga ei tuleneks teistsugune kord mitte seadusest otse, vaid antakse seadusega justkui volitused kuskil teisiti kokku leppida. Leiame, et see ei ole seaduse mõte, et teistsugused kokkulepped tulevad seaduse väliselt. Kui lubada lühemat puhkeaega kaks korda kuus, siis kaotab TLS § 51 lg 1 ja § 52 lg 1 kohustuslikus korras antava puhkeaja regulatsioon oma mõtte.

Küsitavusi tekitab ka TLS § 52 lg 2² punkti 1 ja 2 omavaheline erinevus. Ühelt poolt saab töötajaga alati teha kokkuleppeid temale soodsamas lahenduses, aga praegusest sõnastusest jääb mulje justkui kollektiivleping lubaks seaduses sätestatud töö- ja puhkeaja normid kõrvale jätta või teha erandi ka juhul, kui ei ole kaks korda kuus tagatud järjestikku igapäevane ja iganädalane puhkeaeg. See tekitab küsimuse, kuidas see aitab täita eelnõu eesmärki.

Samuti tooks eelnõuga sätestatud TLS § 52 lg 2² punkt 2 kaasa palju halduskoormust ja segadust nii tööandjale kui ka töötajatele. See muudaks tööajaarvestust veelgi keerulisemaks.

ITL-i ettepanek

ITL ei toeta eelnõu punktiga 3 kavandatavat muudatust, kuna see on segane ja vastuoluline. Me ei pea põhjendatuks keeruliste erandite tegemist lubava regulatsiooni loomist, kuna on olemas lihtsam ja selgem lahendus.

ITL-i ettepanek on lühendada TLS § 52 lõikes 2 sisalduvat iganädalast puhkeaega summeeritud tööaja arvestuse korral 36-lt tunnilt 24-le tunnile.

Oleme seisukohal, et selline lahendus on kooskõlas muudatuse aluseks oleva Euroopa Kohtu otsusega. Nimelt selgitas Euroopa Kohus, et vähemalt kord seitsme päeva jooksul tuleb töötajatele tagada järjestikku nii igapäevane kui ka iganädalane puhkeaeg. Arvestades Euroopa Liidu õigusest tulenevad miinimumnõudeid igapäevasele ja -nädalasele puhkeajale, tähendab see minimaalselt 35-tunnist katkematut puhkeaega kord seitsme päeva jooksul. EK otsuse mõte ei ole olnud anda töötajatele juurde täiendavat puhkeaega ehk suurendada direktiiviga nõutud miinimumnõudeid, vaid tõlgendada ja selgitada vastavaid mõisteid.

35-tunnist katkematu kestusega puhkeaega on Euroopa Liidus peetud töötajate tervise kaitseks piisavaks ja paljud liikmesriigid, näiteks Belgia, Taani ja Itaalia, on minimaalse 24-tunnise iganädalase puhkeaja ka oma siseriiklikus õiguses kehtestanud.

24-tunnine iganädalane puhkeaeg koos 11-tunnise igapäevase puhkeajaga annabki kokku 35-tunnise järjestikuse puhkeaja. Sellise muudatuse on oma siseriiklikus õiguses pärast Euroopa Kohtu otsuse jõustumist viinud sisse näiteks Tšehhi. ITL-ile jääb arusaamatuks, miks Eesti seadusandja on selle asemel koostanud keerulise skeemiga eelnõu.

Iganädalase puhkeaja lühendamisel 36 tunnilt 24 tunnile on tagatud minimaalne puhkeaeg, ei teki koheselt massilist kõrgelt haritud tööjõu puudujääki ning tööajagraafikute koostamine on lihtsam ja arusaadavam.

Loodame, et leiate võimaluse ITL-i ettepanekut arvestada. Oleme valmis osalema ka puhkeaja regulatsiooni muutmise teemalistel aruteludel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Doris Põld
Tegevjuht

Keilin Tammepärg, keilin.tammeparg@itl.ee